

Postupci izvršenja presude - Švedska

SADRŽAJ

- 1 Što znači „ovrha” u građanskim i trgovačkim stvarima?
- 2 Koja su tijela nadležna za ovrhu?
- 3 Kada se može izdati ovršna isprava ili odluka?
 - 3.1 Postupak
 - 3.2 Glavni uvjeti
- 4 Predmet i priroda mjera ovrhe
 - 4.1 Koje vrste imovine mogu biti predmet ovrhe?
 - 4.2 Koje su posljedice mjera ovrhe?
 - 4.3 Koliko dugo vrijede takve mjere?
- 5 Postoji li mogućnost žalbe protiv odluke o odobrenju takve mjere?
- 6 Postoje li ograničenja ovrhe, posebno povezana sa zaštitom ovršenika ili rokovima?

1 Što znači „ovrha” u građanskim i trgovačkim stvarima?

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju (*utsökningsbalken*)

Izvršenje je postupak kojim izvršno tijelo prisilno osigurava ispunjenje obveze o kojoj je odlučio sud ili neko drugo tijelo. Izvršenje se uglavnom odnosi na obvezu plaćanja novčanog iznosa ili iseljenja iz doma. Druga vrsta izvršenja odnosi se na blokadu ili neku drugu sigurnosnu mjeru.

Izvršenje koje se odnosi na obvezu plaćanja provodi se postupkom zapljene. Zapljenom se omogućuje oduzimanje imovine dužnika. Ako je u okviru te obveze potrebno iseliti osobu, na primjer iz doma, izvršenje se provodi prisilnim iseljenjem. U suprotnome, u okviru izvršenja tijelo izvršenja nalaže osobi protiv koje je zatraženo provođenje izvršenja da nešto učini ili da poštuje zabranu ili neku drugu odluku. Tijelo izvršenja može naložiti plaćanje novčane kazne.

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima (*föräldrabalken*)

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima odnose se na mjere koje je potrebno provesti u praksi, a proizlaze iz odluke ili sporazuma u pogledu skrbnništva, boravišta, kontakta s djecom ili predaje djece. Sud koji donosi odluku o izvršenju može izreći novčanu kaznu ili naložiti preuzimanje koje provodi policija. Ista se pravila o izvršenju primjenjuju i pri izvršenju stranih odluka u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2201/2003 (Uredba Bruxelles II) ako se izvršenje odnosi na dijete. Međutim, ako se izvršenje odnosi na imovinu djeteta ili pravne troškove, primjenjuje se Zakon o izvršenju.

2 Koja su tijela nadležna za ovrhu?

Izvršenje provodi švedska Služba za izvršenje (*Kronofogdemyndigheten*). Stoga Služba za izvršenje donosi odluke o, primjerice, zapljeni. Viši službenik za izvršenje snosi opću pravnu odgovornost za mjeru, a samo izvršenje uobičajeno provode drugi službenici (službenici za izvršenje).

3 Kada se može izdati ovršna isprava ili odluka?

3.1 Postupak

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju

Kako bi se izvršenje moglo provesti, mora postojati presuda ili neka druga izvršna isprava.

Sljedeće izvršne isprave mogu biti osnova za izvršenje:

- sudska presuda, pravorijek ili odluka,
- nagodba koju je potvrdio sud ili sporazum o mirenju koji je sud proglasio izvršivim,
- potvrđeni nalog o kaznenim sankcijama, potvrđena zabrana plaćanja ili potvrđeni nalog za plaćanje kazne za kršenje propisa,
- arbitražna odluka,
- pisana izjava u prisutnosti dvaju svjedoka u pogledu plaćanja za uzdržavanje na temelju Zakona o braku (*äktenskapsbalken*) te Zakona o djeci i roditeljima (*öräldrabalken*),
- odluka upravnog tijela koju treba izvršiti u skladu s određenom odredbom,
- dokument koji je izvršiv u skladu s određenom odredbom,
- pravorijek ili odluka Službe za izvršenje koja se odnosi na platni nalog ili pomoć kod izvršenja te europski platni nalog koji je Služba za izvršenje proglasila izvršivim.

Kad se jednom izda izvršna isprava, nema potrebe za dodatnim odlukama suda ili nekog drugog tijela da bi se pokrenuo postupak izvršenja.

Znatan dio poslova Službe za izvršenje čini prikupljanje informacija o imovini dužnika. Dužnik je obvezan dostaviti pojedinosti o svojoj imovini te potvrditi na popisu ili tijekom ispitivanja, pod prijetnjom kaznene odgovornosti, da su informacije koje je naveo točne. Tijelo može isto tako naložiti dužniku da dostavi te informacije pod prijetnjom novčane kazne. O novčanoj kazni odlučuje okružni sud na zahtjev Službe za izvršenje.

Zahtjev za izvršenje može se podnijeti usmeno ili u pisanom obliku. Želi li to učiniti usmeno, podnositelj zahtjeva (osoba koja traži provedbu izvršenja) mora se pojaviti pred Službom za izvršenje. Pisani zahtjev mora potpisati podnositelj ili njegov zastupnik.

Troškovi države u predmetima izvršenja (upravni troškovi) naplaćuju se u obliku naknada (naknade za izvršenje). Upravni troškovi uglavnom se naplaćuju tuženiku u predmetu (protivnoj stranci podnositelja zahtjeva) nakon provedbe izvršenja, ako je to moguće. Međutim, podnositelj zahtjeva općenito je odgovoran državi za troškove. Moguće su iznimke od pravila o odgovornosti podnositelja zahtjeva, na primjer kad je riječ o većini zahtjeva za plaćanje uzdržavanja.

Opće je pravilo da se naplaćuje osnovni iznos za svaku izvršnu ispravu za koju se traži izvršenje. Ako se predmet izvršenja odnosi na tražbinu u okviru privatnog prava, osnovni je iznos naplate 600 SEK.

Drugi iznosi koji se mogu naplatiti jesu naknade za pripremu, naknade za prodaju i posebne naknade.

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima

Izvršenje se može temeljiti na odluci redovnog suda u pogledu skrbništva, boravišta, kontakta s djecom ili predaje djece. Izvršenje se može temeljiti i na sporazumu o skrbništvu, boravištu ili kontaktu koji su sklopili roditelji i koji je odobrio odbor za socijalnu skrb. U Švedskoj se mogu izvršiti i strane odluke, na primjer odluka koja je izvršiva u skladu s Uredbom Bruxelles II.

Odluke o izvršenju donose okružni sudovi. Zahtjev za izvršenje uglavnom se podnosi okružnom sudu u mjestu boravišta djeteta. Ako dijete nema boravište u Švedskoj, zahtjev se mora podnijeti okružnom sudu u Stockholmu (*Stockholms tingsrätt*).

Na primjer, zahtjev može podnijeti roditelj kojem bi dijete trebalo doseliti ili koji bi trebao kontaktirati s djetetom.

U rješavanju predmeta sud može izdati posebnu uputu službeniku socijalne službe da pokuša uvjeriti osobu koja skrbi o djetetu da dobrovoljno učini što mu je naloženo u odluci ili sporazumu. Ako postoji žurnost, sud ili policija može odlučiti da je potrebno odmah preuzeti brigu o djetetu. Sud može izreći novčanu kaznu ili naložiti preuzimanje koje provodi policija.

Za postupak izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima ne naplaćuje se nikakva naknada. Međutim, od bilo koje stranke može se zatražiti da podmiri troškove druge stranke u postupku. Stranci zbog koje su nastali troškovi preuzimanja ili zbrinjavanja djeteta može se naložiti da plati te troškove državi.

3.2 Glavni uvjeti

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju

U određenim slučajevima može doći do prepreka za izvršenje. Na primjer, to se može dogoditi ako je izvršna isprava previše nejasna da bi je se upotrijebilo kao osnovu za izvršenje.

Još je jedan primjer ako osoba kojoj je presudom naloženo da nešto učini nije ispunila obvezu određenu tom presudom, na primjer obvezu plaćanja određenog iznosa.

Još je jedna moguća prepreka ako osoba kojoj je naloženo da nešto učini ima protutražbinu u odnosu na podnositelja zahtjeva, na primjer ako podnese zahtjev za prijebaj. Prijebaj se smatra preprekom za izvršenje ako služba za izvršenje utvrdi da je protutužba podnesena na temelju valjane izvršne isprave ili na temelju pisane izjave o tražbini.

Ako dužnik izjavi da neko drugo pitanje između stranaka čini prepreku za izvršenje i ako se taj prigovor ne može zanemariti, nije moguće provesti izvršenje. Jedan je primjer za to prigovor na rok zastare.

Ako sud opozove izvršnu ispravu potrebno je odmah obustaviti izvršenje.

U određenim slučajevima sud može naložiti obustavljanje postupka izvršenja koji je u tijeku (inhibicija).

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima

Pretpostavlja se da je ono što je navedeno u odluci ili sporazumu u najboljem interesu djeteta. Sud ne može preispitivati odluku ili sporazum kao dio preispitivanja izvršenja, a glavna je alternativa ishođenje dobrovoljnog pristanka. Ako je potrebno provesti prisilnu mjeru, najvjerojatnija je mogućnost izricanje novčane kazne. Fizičko se preuzimanje može primijeniti samo kao posljednje rješenje.

Ponekad može doći do prepreka za izvršenje, na primjer ako je dijete bolesno.

Ako je dijete u dovoljno zreloj dobi da se u obzir uzmu njegove želje, izvršenje se ne može provesti protivno želji djeteta, osim ako sud smatra da je to u najboljem interesu djeteta. Sud bi trebao odbiti provođenje izvršenja i ako je jasno da ono ne bi bilo u najboljem interesu djeteta.

4 Predmet i priroda mjera ovrhe

4.1 Koje vrste imovine mogu biti predmet ovrhe?

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju

Određeni uvjeti moraju se ispuniti kako bi se imovina mogla zaplijeniti. Imovina mora

- pripadati dužniku,
- biti prenosiva,
- imati određenu novčanu vrijednost.

Zapljenjena se može upotrijebiti za potraživanje imovine bilo koje vrste. Pravila u pogledu osobnog vlasništva općenito se primjenjuju samo na fizičke osobe. Mogu se zaplijeniti i nekretnine i pokretna imovina.

Pokretna imovina nisu samo osobni predmeti (npr. automobili, plovila i druga imovina) već i imovina (npr. iznosi na bankovnom računu) i različita prava (npr. prava upotrebe ili udjeli u ostavini preminule osobe).

Prihodi, mirovine itd. isto tako mogu biti podložni zapljeni.

Određena imovina ne može se zaplijeniti. To vrijedi za imovinu koja je dio osobnog vlasništva. Pravila u pogledu osobnog vlasništva općenito se primjenjuju samo na fizičke osobe. Osobno vlasništvo odnosi se, primjerice, na sljedeće:

- odjeću i druge predmete za osobnu upotrebu, razumne vrijednosti,
- namještaj, kućanske aparate i drugu opremu potrebnu za vođenje i održavanje doma,
- alate i drugu opremu koja je dužniku potrebna za osiguranje sredstava za život ili za stručnu obuku,
- osobni predmeti poput medalja i sportskih trofeja velike sentimentalne vrijednosti za dužnika koje ne bi bilo razumno zaplijeniti.

Imovina se može i zaštititi od zapljene na temelju određenih propisa. Tako može biti, na primjer, s naknadom štete.

Prihodi se mogu zaplijeniti samo u iznosu koji preostaje kad se odbije iznos potreban dužniku za uzdržavanje sebe i svoje obitelji.

U tom pogledu neke tražbine imaju prednost nad drugima. Tražbina koja se odnosi na plaćanja uzdržavanja ima prednost nad drugim tražbinama.

4.2 Koje su posljedice mjera ovrhe?

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju

Nakon zapljene imovine, dužnik neće imati istu količinu kontrole nad njom kao ranije. Dužnik ne smije upotrebljavati imovinu na štetu podnositelja zahtjeva, primjerice njezinim prijenosom ili na neki drugi način, osim ako mu je to dopustila Služba za izvršenje na temelju posebnih okolnosti nakon savjetovanja s podnositeljem zahtjeva.

Osoba koja nezakonito upotrebljava zaplijenjenu imovinu može biti podvrgnuta kaznenim sankcijama.

Odluka o zapljeni uključuje povlaštena prava na imovinu.

U okviru predmeta izvršenja, treća osoba mora navesti ima li dužnik tražbine prema toj trećoj osobi ili druge transakcije s njom koje bi mogle biti važne za procjenu vrijednosti imovine dužnika koja se može zaplijeniti. Obveza objavljivanja primjenjuje se i na svaku treću osobu koja ima u posjedu imovinu dužnika u okviru, na primjer, zaloga ili depozita. Na primjer, banka je obvezna dostaviti pojedinosti o bankovnim računima dužnika, njegovim sefovima ili drugoj imovini koju čuva banka. Rodbina i prijatelji dužnika isto tako imaju obvezu objavljivanja.

Informacije trećih osoba mogu se zatražiti usmeno ili u pisanom obliku te se treće osobe može pozvati na ispitivanje. Može ih se prisiliti da poštuju tu odredbu pod prijetnjom novčane kazne ili pritvora.

Služba za izvršenje može prisilno prodati zaplijenjenu imovinu bez odlaganja. Prisilna prodaja općenito se izvršava na javnim dražbama, ali ponekad se može organizirati i privatna prodaja.

Novac koji se stekne u predmetima izvršenja mora se prijaviti i isplatiti podnositelju zahtjeva čim je to moguće.

4.3 Koliko dugo vrijede takve mjere?

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju

Ne postoji najdulji rok valjanosti odluke o zapljeni. Međutim, u okviru zakonodavstva pretpostavlja se da će se zaplijenjena imovina prodati bez odlaganja, vidi točku 3.2.

Ako je to moguće, iseljenje bi se trebalo provesti u roku od četiri tjedna od trenutka kada Služba za izvršenje primi potrebne dokumente.

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima

Odluka o izvršenju stupa na snagu neposredno nakon donošenja, osim ako je navedeno drukčije. Primjenjuje se dok se ne odluči drukčije. U odluci o novčanoj kazni uobičajeno se navodi da se radnja mora provesti u određenom roku, na primjer u kojem se roku dijete mora predati podnositelju zahtjeva. U odluci o izvršenju povezanoj s kontaktom s djetetom uobičajeno se navodi vrijeme kontakta s djetetom i odnosi se na razdoblje od nekoliko sljedećih mjeseci.

Odluka u predmetu izvršenja ne sprječava ispitivanje novog zahtjeva.

5 Postoji li mogućnost žalbe protiv odluke o odobrenju takve mjere?

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o izvršenju

Protiv odluka Službe za izvršenje uglavnom se mogu uložiti žalbe. Žalba koja se upućuje okružnom sudu trebala bi se predati Službi za izvršenje.

Osoba na koju se odnosi odluka, a ta odluka nije bila u korist te osobe, može uložiti žalbu na odluku Službe za izvršenje. Žalba se može uložiti i protiv odluke o zapljeni prihoda i ne postoji ograničen rok. Protiv odluka o zapljeni druge imovine žalba se može uložiti u roku od tri dana od dostave odluke. Treće osobe mogu uložiti žalbu protiv te zapljene bez određenog roka.

Okružni sud može odlučiti da trenutačno nije potrebno provesti mjere izvršenja (inhibicija) ili, ako za to postoje posebne okolnosti, da je određenu već provedenu mjeru potrebno opozvati.

Predmeti izvršenja na temelju Zakona o djeci i roditeljima

Protiv odluke o izvršenju koju je donio okružni sud može se uložiti žalba žalbenom sudu. Žalbe se moraju uložiti u pisanom obliku i dostaviti okružnom sudu. Žalbe se moraju uložiti u roku od tri tjedna.

6 Postoje li ograničenja ovrhe, posebno povezana sa zaštitom ovršenika ili rokovima?

Zakon o izvršenju sadržava odredbe o ograničenju mogućnosti izvršenja, na primjer kako bi se zaštitilo dužnika. Dužnik u određenoj mjeri može spriječiti provođenje izvršenja tako da mu se usprotivi, na primjer jer je nastupila zastara. Najčešći primjeri za ograničenje izvršenja oni su u kojima su dio imovine i neki predmeti zaštićeni od izvršenja uzimajući u obzir potrebe dužnika. Iz zapljene materijalne robe može se, na primjer, isključiti „beneficium” („nezapljenjiva imovina”) kao što je stan u kojem dužnik ima stalno boravište te novac koji je dužniku potreban za osnovno uzdržavanje. Iz zapljene prihoda isključit će se „rezervni iznos” potreban za osnovne životne troškove i dužnikove troškove stanarine.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 15/12/2017